Ἐνῶ τὸ νταβοῦλι ἐξήγγειλε τὸ «καντὴλ γκετζεσῆ»

Δὲν εἶνε οὔτε στὴν Ἄγκυραν, οὔτε στὴν Σταμπούλ ἢ γραφικὴ Τουρκία ἢ παλιά

ΑΛΛΑ ΕΔΩ, ΠΟΛΥ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ

ΞΑΝΘΗ Δεκέμβριος.— Τὴν Τουρκία τὴν παλιά, ποὺ τὴν ἐζήσαμεν οἱ παλαιοὶ ἡμεῖς, μάταια τὴν ἀναζητούσαμε πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων στὴ Σταμπούλ καὶ στὴν Ἄγκυρα! Τὴν ξαναβρήκαμε τώρα ἐδῶ στὴ Ξάνθη, καὶ πάρα πέρα, στὴν Κομοτηνή. Καὶ τὴν ξαναβρήκαμεν ὅπως σχεδὸν μᾶς ἄφησε: Μὲ τὴν μπέϊκη ἀρχοντιά της καὶ μὲ τὴν Ἀνατολίτικη θυμοσοφία, μὲ τὴν χωρική λιτότητα καὶ μὲ τὴ χανουμική πολυτέλεια, μὲ τὴν ἠρεμία καὶ τὴν ἀπραξία, μὲ τὰ κτυπητὰ χρώματα καὶ μὲ τοὺς περιπαθεῖς ἀμανέδες, μὲ τὰ τζαμιὰ καὶ μὲ τοὺς μουεζίνηδες, μὲ τὰ φέσια καὶ τοὺς φερετζέδες καὶ—κατὰ σύμπτωσιν—μὲ τὸ ραμαζάνι καὶ μὲ τὸ νταβοῦλι. Ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιαν διαφοράν ποὺ τὴν καταλαβαίνουν καλὰ οἱ παλαιοὶ ραγιάδες: Μὲ τὴν φιλοσοφοῦσαν ἀγαθότητα τῆς μειονοψηφίας....

Καὶ ἀνεπωλήσαμεν περασμένα χρόνια καὶ ἐνοσταλγήσαμεν παλαιοὺς καλοὺς καιρούς.

Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδοῦμε τὸ θράδυ τοὺς φωταγωγημένους μιναρὲς—καντὴλ-γκετζεσί! καὶ ν' ἀκούσωμε τὰ θαθειὰ μεσάνυκτα τὸ νταβοῦλι γιὰ νὰ πληροφορηθοῦμε ὅτι οἱ πιστοὶ τοῦ Ἀλλὰχ στὴ Ξάνθη διανύουν τὸν ἱερὸν μῆνα τοῦ ραμαζανιοῦ!

Εἴδαμε τὸν μῆνα αὐτὸν τῆς ἀπολύτου, κατὰ τὴν ἡμέραν, νηστείας καὶ τῆς ἄκρας, κατὰ τὴν νύκτα, πολυφαγίας ζωγραφισμένο κατηφῆ καὶ μαχμουρλήδικο στὰ πρόσωπα, στὴ φωνή, στὸ θάδισμα, στὲς κινήσεις, στὸ κομβολόγι τῶν Τούρκων, ποὺ ἐκάθηντο στὸ καφενὲ ἢ ἐδούλευαν στὰ μαγαζιά ἢ ἐψώνιζαν στὴν ἀγορά, ἢ περιπατοῦσαν στοὺς δρόμους: "Ἀκεφοι καὶ μελαγχολικοί, ὀλιγόλογοι μὲ φωνὴν ἄτονον, μὲ θήματα ἀργά, μὲ χειρονομίας ρυθμους, μὲ ἐκκόκισμα τοῦ κομβολογίου τεμπέλικο, σ' ἐφώναζαν ὅλοι μ' ἕνα στόμα καὶ μὲ μίαν ὀπερφάνειαν: «Οὐρούτς τουτέριζ».

Μᾶς ὑπέδειξαν καλὸν ὅλον ἕνα ἀγὰν τὸν Σούγιαλεσι, ἐπόλυσιον καὶ παλαιὸν καπνοπαραγωγόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἠμπορούσε νὰ μᾶς παράσχῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας γιὰ τὰ μαξούλια τῆν ὀνομαστῆς περιφερείας του. Μᾶς ἔβωκε μὲ φωνὴν ἄρωνον καὶ μὲ ἀπρόθυμον προθυμίαν τὰς πληροφορίας ποὺ τοῦ ἐζητήσαμεν καὶ προσέθηκε:

— Βαλαὰ δὲν ξεύρω ἂν σᾶς ἐπα καὶ σωστὰ πράγματα, γιατὶ εἶμαι λίγο ζαλισμένος... Ἔ, τὸ ραμαζάνι, βλέπετε....

***

Στὴν ἀγορά, ὅσον ἡ ὥρα προχωρεῖ, τόσον ἡ κίνησις αὐξάνει. Τοῦρκοι, μπέηδες, ἐφέντηδες καὶ ἀγάδες, ὀλίγοι μὲ καπέλλα, οἱ περισσότεροι μὲ φέσια, φωνίζουν γιὰ τὸ ραμαζζαλίδικο τραπέζι, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ πλούσιο—τὸ ἐπιτάσσουν τὰ ἱερὰ κιτάπια.—Καὶ τοποθετοῦν τρόφιμα, κρέατα, ζαρζαβάτια, φρούτα, γλυκὰ στὰ ζεμπίλια ποὺ κρατοῦν βαστάζοι ἢ στὰ μεγάλα χρωματιστὰ μανδήλια ποὺ βαστοῦν οἱ ἴδιοι. Καὶ χανούμισσες ἀλὰ φράγκα ντυμένες—μοντέρνες, ποὺ μυρίζουν ὅμως ἀκόμη χαρέμι ἀπὸ τὸ κάπως ἀδέξια καὶ συνήθως στραβὰ θαλμένο καπελλίνο καὶ ἀπὸ τὸ περπάτημα, ποὺ τὸ μπερδεύει κάπως τὸ ψηλὸ τακοῦνι εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἦταν συνειθισμένα τὸ ἀπόβραδυ. Χανούμισσες μὲ φερετζέδες χρωματιστοὺς ἢ μαύρους φοροῦν ἀντὶ ἐπιστόμια στὰ φιλικατζίδικα τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀγοράζουν ἀγόρια, ἀγόρια, πράγματα, χρήματα καὶ πεφτὰ ἐνοικιάζουν καιότητες καὶ τὸ τελευταῖον φάρμακα μὲ ζωηρὰ χρώματα, πατάκια λουλουδάτα, φλάμπα, ποτήρια, γαλτζάνια, καθρεφτάκια, κορδόνια καὶ τουρλοῦ—τουρλοῦ ἐπιγραφὲς διά.

Βλέπω τρεῖς χανούμισσες μὲ φερετζέδες ἀκόμη καὶ ἄσπρα καλύμματα σὰν χελιδόνες, μαχαλιώτισσες χωρφανοὺς ἢ χωρικές, ποὺ ἀγοράζουν ἀπὸ ἕνα δίσκον νικέλιν τὲ ζωηρὲς καὶ κτυπητὲς ζωγραφιὲς, πουλιῶν ἐξωτικῶν καὶ λουλουδιῶν φανταστικῶν. Καθὼς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ ὀελοπωλεῖο κυττάζουν τοὺς δίσκους, τοὺς χαϊδεύουν, τοὺς καμαρώνουν καὶ ἀνταλλάσσουν μεταξύ των λόγια θαυμασμοῦ—Εἰθά!

Στὴν ἀγορά, ὅπως καὶ στὴν Ξάνθη γενικῶς, πλανᾶται πάντοτε ἡ παλαιὰ ἀρχοντιά, ἡ καπνάδικη ἀρχοντιὰ τῶν μεγάλων ἐμπόρων καὶ παραγωγῶν τοῦ πολυτίμου προϊόντος, ποὺ ἐπαιζαν ἄλλοτε μὲ τὲς χρυσὲς Ὀσμανλήδικες λίρες! Καὶ καθὼς γυρίζω τὸ μουστὸ αὐτὸ ραμαζαντλίδικο ἀπόγευμα ἔχω τὸ συναίσθημα τῆς καπνάδικης εὐτυχίας. Τῆς εὐτυχίας ποὺ ἀφηνιάζει ἀκόμη καὶ τώρα.

Δὲν εἶναι οὔτε φανταστικόν, οὔτε μακρυνόν, οὔτε μονάδικον καὶ οὔτε σπάνιον τὸ περιστατικὸν αὐτό: Τρεῖς καπνοπαραγωγοὶ Τοῦρκοι κατεβαίνουν καβάλλα στὰ γαϊδουράκια των ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ τὸ χωριό τους, ἀπὸ τοὺς εὐλογημένους Γιακάδες, γιὰ νὰ πληρωθοῦν τὰ καπνά των. Ὁ Ἀλλὰχ ἠθόλογησε τὰ μαζούλια των καὶ θὰ πάρουν τώρα ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς παρὰ μὲ οὐρά. "Οχι βέβαια λίρες χρυσές, ἀλλὰ δραχμές, χαρτιά. "Ἔχουν ὅμως καὶ αὐτὰ τσάφ αἐὶ τὴν ἀξίαν τῶν σᾶν τὲς λίρες. "Ἔχουν πεισθῆ περὶ τούτου ἀπολύτως. Πράγματι παίρνουν ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα ὀγκῶδες μάτσο χιλιοδράγμων. Καὶ τρέχουν ἀμέσως στὴν ἀγορά. Προμηθεύεται ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα γραμμόφωνο μὲ χουνὶ χρωματιστὸ πράσινο, κόκκινο, πεμπὶ ἀπὸ ἕνα μεγάλο μεταξωτὸ κλαδωτὸ μαντῆλι γιὰ τὴν χανούμισσα καὶ διάφορα φιλίας—φυστίκ, περιττὰ ὅλα! Καὶ ἐπειτα τραβοῦν γιὰ τὸ χωριό. "Οχι μὲ τὰ γαϊδουράκια των, τὰ ὁποῖα ἀφήνουν στὸ χάνι, ἀλλὰ μὲ αὐτοκίνητο. Καὶ ὄχι μὲ ἕνα αὐτοκίνητο οἱ τρεῖς. Ἀλλὰ μ' ἕνα αὐτοκίνητο ὁ καθένας, τὸ ὅλον τρία αὐτοκίνητα! Καὶ τὴ γαίνουν καὶ οἱ τρεῖς στὸ ἴδιο χωριό!

Ὁ ὁλοι Τοῦρκοι παραγωγοὶ τῆς περιφερείας τῆς Ξάνθης ἐπῆραν τὰ κοψίματα αὐτὰ καὶ τὴν ἀρχοντιὰ καὶ τὸν κουβαρδαλίκι ἀπὸ τοὺς πολεμάρχες μπέηδες καὶ τοὺς καπνεμπόρους τῆς Ξάνθης. Εἶναι πολύ, ἐντελῶς διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους τῆς Κομοτηνῆς καὶ τῆς περιφερείας της.

***

Ἀλλὰ ἡ ὥρα δὲν προχωρεῖ. Ἀργεῖ νὰ σκοτεινιάσῃ καὶ νὰ ἀκουσθῆ τὸ φυσέκι ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ μιναρὲ νὰ ν' ἀναγγείλῃ στοὺς πιστοὺς ὅτι ἔσθασεν ἡ στιγμὴ γιὰ τὸ φαγοπότι. Ἐβγῆκε καὶ ἡ «Τσάκια», ἡ ἑβδομαδιαία ἐφημεριδοῦλα, ποὺ θεραπεύει τὴν τε θύραθεν καὶ ἔσω... γραφῆν, δηλαδὴ τυπόνεται ἡ μισὴ μὲ ἀραβικοὺς καὶ ἡ μισὴ μὲ λατινικὸς χαρακτῆρας, γιὰ νὰ ἱκανοποιῆ ὅλας τὰς δοξασίας. Ἡ ἀγορὰ ἀδειάζει σιγὰ σιγά. Τὰ τουρκουάγαζα κλείουν. Οἱ πιστοὶ μαζεύονται γύρω ἀπὸ τὲ τζαμιὰ καὶ κάμνουν βόλτες ἀνυπομονησίας καὶ κυττάζουν τὸ ὀολόγι ποὺ προχωρεῖ τόσο σιγά. Ὁ μουεζίνης τοὺς καλεῖ εἰς τὴν τελευταίαν προσευχὴν τῆς ἡμέρας, πλέκων ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ μιναρὲ μὲ τὴν γλυκὰ παθητικὴν καὶ χαϊδευτικὰ λαρυγκώδη φωνήν του σκάλες κουστάλλινες μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς διὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ πιστοὶ ἀπὸ κάτω πρὸς τὸν Ἀλλὰχ ἐπάνω.

Ἐπὶ τέλους σκοτεινιάζει. Καὶ ἀκοῦονται τρεῖς κρότοι σὰν πυροβολισμοί. Εἶναι τὸ φυσέκι, "Ὅλοι τρέχουν γιὰ τὸ ἰφτάρι, τὸ εὐλογημένο ραμαζαντλίδικο τραπέζι. Καὶ ὁ ραμαζαντλίδικος νυκτερινὸς καφενές; Καὶ τὸ μεταμεσονύκτιο νταβοῦλι; Θὰ ἀκούσωμε καὶ αὐτό, θὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ ἐκεῖνον εἰς τὴν Κομοτηνήν.

Β. Α. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Στὴν Κομοτηνή....

Ὁ γηραιὸς νταουλτζῆς περιφέρεται μὲ τὸ πατροπαράδοτο νταβοῦλι ἐξαγγέλλων εἰς τοὺς πιστοὺς ὅτι ἦλθε πάλιν τὸ ραμαζανι

ΡΑΜΑΖΑΝΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΞΑΝΘΗΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ

ΕΝΩΣΙΣ ΣΙΔΗΡΟΡΟΜΙΚΩΝ ΛΗΛΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Καλοῦνται οἱ κ. κ. Μέτοχ[illegible] τακτικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν [illegible] σεχῆ Κυριακὴν 12-12-193[illegible] π. μ. ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ [illegible] ρευμάτων Θεσσαλονίκης

ΗΜΕΡΗΣΙΑ [illegible]

1ον. Λογοδοσία [illegible] κοῦ Συμβουλίου [illegible]
2ον. Ἔκθεσις [illegible] πῆς.
3ον. Ἔγκρ[illegible] 1936 καὶ ἀπ[illegible]
4ον. Ἐν[illegible] σεως 1938
5ον. Τ[illegible]
6ον. Ἐπιστατ[illegible]
7ον. [illegible] πῆς [illegible]
8ον. [illegible] καὶ [illegible]
Ἐ[illegible]

— Πατάρχης Γιοριζάκα Σαντάο!

Ὁ Χιράτα Τακαμόρι σταμάτησε ἀπότομα, σάν νά χτύπησε σέ τοῖχο, χωρίς νά σκιρτήσῃ δμως. Ἀνοιξε τό στόμα του γιά νά πῇ κάτι, μά τό ξανάκλεισε πάλι χωρίς νά βγάλῃ ἄχνα.

Τό πτῶμα τοῦ μαρκησίου Γιοριζάκα Σαντάο εἶχε φρθάνοιχτα τά μάτια του. Κι' αὐτά τά μάτια εἶχαν τόση ἔκφρασι μέσα τους, ὥστε φαινόντουσαν ζωντανά, σάν νά κυττοῦσαν ἀκόμα μπροστά τους τή ζωή, περιφρονητικά, ὑπερήφανα, ἀγέρωχα...

Ἡ ἐπιθεώρησις τῶν νεκρῶν ἀπ' τόν κυβερνήτη τελείωσε. Ὁ ἀξιωματικός τοῦ προσκλητηρίου χαιρέτησε ἀλύγιστα τόν ὑποκόμη Χιράτα, σάν νά περίμενε τήν ἄδειά του ν' ἀποσυρθῇ καί στά ἄλλα καθήκοντά του. Ἐκεῖνος δμως τόν κράτησε, φωνάζοντάς τον μέ τό δνομά του :

— Ναριμάζα, τοῦ εἶπε, κάντε μου τήν τιμή νά μέ συνοδεύσετε ὡς τό δωμάτιό μου !

— Μεγάλη μου τιμή ! ἀποκρίθηκε πρόθυμα ὁ ἀξιωματικός.

Κατέβηκαν μαζύ. Σέ γνέφιμο τοῦ ὑποκόμητος, ὁ ἀξιωματικός γονάτισε σύμφωνα μέ τήν ἐθιμοτυπία καί μέ τόν κανονισμό, γιά νά δεχτῇ τίς διαταγές τοῦ προσωρινοῦ κυβερνήτου του.

— Συγχωρῆστε μου τήν ἀδιακρισία μου νά ρυθμίσω, πρίν ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα, τή νυχτερινή ὑπηρεσία τοῦ πλοίου ! εἶπε ὁ Χιράτα, μεταχειριζόμενος τή συνηθισμένη στοῦς Ἰάπωνας ἀβρότητα, στίς φράσεις του.

— Σᾶς ἱκετεύω νά διατάξετε ! ἀποκρίθηκε μέ τή σειρά του κι' ὁ ἀξιωματικός.

Κι' ἄλλοι ὑπαξιωματικοί μπῆκαν ἐν τῷ μεταξύ, στοῦς ὁποίους ὁ Χιράτα μοίρασε διάφορες διαταγές. Ὅταν ἀποσύρθηκαν ἐκεῖνοι, ὁ κυβερνήτης πῆρε τό σημειωματάριό του κι' ἔγραψε δυό ὁλόκληρες σελίδες μέ τόν καλλιγραφικό του χαρακτήρα. Σχίζοντάς τες ἔπειτα, τίς ἔδωσε στόν γονατισμένον ἀκόμη ἀξιωματικό, λέγοντάς του :

— Συγχωρῆστε μου τήν ἀργοπορία, ἀλλά ἔπρεπε ὅλα αὐτά νά ἐκτελεσθοῦν... Ἔχουν τή σημασία τους καί τό σκοπό τους... Αὐτά ποῦ ἔγραψα, εἶνε ἡ τελευταίες μου θελήσεις, κι' ἐλπίζω πῶς θά μοῦ κάνετε τή χάρι καί τήν τιμή νά γίνετε ὁ ἐκτελεστής των !

Ὁ ἀξιωματικός ἐκθαμβος κύτταξε τόν ἀρχηγό του κατάματα.

— Ναί, Ναριμάζα ! ἔκανε ὁ Χιράτα ἀτάραχος. Σέ λιγάκι θά σκοτωθῶ.... Καί θά σοῦ εἶμαι πολύ δ. ποχρεωμένος, ἄν εὐαρεστηθῆς, ἐσύ ποῦ κατάγεσαι ἀπό μιά τόσο ἀρχοντική οἰκογένεια γνησίων σαμουράι, νά παρασταθῆς ὡς μάρτυς στό χαρακίρι μου !

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΑΣ. Θ. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΝ ΚΟΦΦΑ
Β' ὄροφος ἀριθ. 38
ΤΗΛΕΦ. 49—52

ΑΦΙΧΘΗΣΑΝ ΣΠΟΡΕΙΣ ΣΙΤΟΥ

1 ΓΡΑΜΜΩΝ μέ ΔΙΣΚΟΥΣ καί προολ
ένων τσεχοσλοβακικῶν ἐργοστασίο

ΕΛΙΧΑΡ,,
ονοιτούχου συστήματος, ἤ
οῦ, εἰς τοιούτους διά
ων μικρῶν σπόρων.

ΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΜ

ΛΑ

Αἱ ρουμανικαί ἐφημερίδες ἀφηγοῦνται τό ἑξῆς ὡροῖον ἐπεισόδιον:

"Ἕνας ἐπιβάτης εἶχε ξεχάσει τήν ὀμπρέλα του στό ξενοδοχεῖο. Ὅταν ἐπέστρεψε νά τήν ζητήσῃ ὁ ὑπάλληλος δέν τόν ἀφῆκε νά μπῇ στό δωμάτιο στό ὁποῖον εἶχε διαμείνει, διότι τό εἶχαν παραχωρήσει εἰς ἕνα ζεύγος νεονύμφων. Κάθησε κι' αὐτός ἀπ' ἔξω ἀπό τήν πόρτα καί περίμενε.

Ὁ σύζυγος, ἐρωτοτροπῶν, ἠρώτα τό τρυφερόν ἡμόυ του.

— Δικά σου εἶνε αὐτά τά ὡραῖα μάτια;

— Ναί.

— Δικά σου εἶνε αὐτά τά ὡραῖα μαλλιά;

— Ναί.

— Δικά σου εἶνε αὐτά τά ὡραῖα χέρια;

— Μάλιστα.

Μέ σιγχωρεῖτε, φωνάζει ὁ ἀναμένων κύριος τῆς ὀμπρέλλας. "Ὅταν φθάσητε κάτ' στήν ὀμπρέλλα νά ξέρετε ὅτι εἶνε δική μου!

ΑΠΟ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΣ ΚΟΥΡΕΛΗΣ

Πρό ὀκτώ ἐτῶν ἐπεσκέφθη τόν Σάν Φρανσίσκο ὁ Γκάς Ὄλιβα. Σ τό πορτφόλι του εἶχε 4 500.000 δολλάρια, ποῦ τά ἐκέρδισε ἐντός ἔτους, κερδοσκοπῶν στό χρηματιστήριο. Ὑπολογίζεται ὅτι 50.000 δολλάρια τίλησε στό ταξί, ὅσο ἔμεινε στό Σάν Φρανσίσκο. Σ παταλοῦσε τό χρῆμα. Δέν τό ἐλυπᾶτο. Τά ἔξοδα του ἦσαν ὀργιαστικά. Φοροῦσε 8,ι ἀκριβό ὑπῆρχε στήν ἀγορά, ἐστολισμένος δέ τότε ἀντί 20.000 δολλαρίων γιά τό ἀποτέλεσμα ἑνός ποδοσφαιρικοῦ ἀγῶνος.

Ὁ ἴδιος ἄνθρωπος ἐπέστρεψε πάλιν πρό ἡμερῶν στο Σάν Φρανσίσκο, κουρελιάρης, ρακένδυτος κακομοιριασμένος, γιά νά δώσῃ λόγον γιά τήν κλοπή 300 δολλαρίων τήν ὁποίαν διέπραξε στήν Ν. Ὑόρκη.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ἡ "Ἄλμα Γουάϊτ εἶνε ἡ μόνη γυναῖκα ἐπίσκοπος ποῦ ὑπάρχει εἰς τόν κόσμον. Εἶνε Ἀμερικανίς καί ἄγει τό 75ον ἔτος τῆς ἡλικίας της. Ἔχει ἀναπτύξῃ ἀξιοθαύμαστον δράσιν. Χάρις εἰς τάς ἀκαμάτους της ἐ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ ΖΩΕΜΠΟΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Καλοῦνται τά ἀξιότιμα μέλη τῆς Συντεχνίας εἰς Γενικήν Συνέλευσιν τήν 9ην ἰδίου τρέχοντος ἡμέρας Κυριακήν καί ὥραν 6ην μ. μ. ἐν τῷ ἐρμοφείῳ αὐτῆς ὁδοῦ 26ης Ὀκτωβρίου 4 πρός συζήτησιν σπουδαίου ζητήματος.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
(339) ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ ΖΩΕΜΠΟΡΩΝ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τά παγκοσμίου φήμης κονιάκ, ρακί—μαστίχα, κονιάκ καί ὀξος τῆς Ποτοποιΐας Κατσιλίμπας Ἀδελφῶν Ἠλ. Ἀγγελοπούλου ἐξεστρατεύθησαν εἰς ὅλας τάς Διεθνεῖς Ἐκθέσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, διά χρυσῶν βραβείων καί εἰς τήν Διεθνῆ Ἔκθεσίν μας μέ τό ἀνώτατον βραβεῖον μετ' ἐπαίνου, ἐφθασαν εἰς μεγάλην ποικιλίαν καί ἐκτίθενται εἰς διαρκῆ ἔκθεσιν ἐπί τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Μηνᾶ 5. Συνιστῶμεν εἰς τήν ἀξιότιμον πελατείαν ὅπως θελήσῃ νά δοκιμάσῃ διά νά πεισθῇ ὅτι ὑπερτερῶμεν ὅλων τῶν ἄλλων εἰς ποιότητα, εἰς δέ τάς τιμάς εἴμεθα ἀσυναγώνιστοι.

Ἀντιπροσωπεία — Παρακτιαθήκη Κωνσταντῖνος Ἀρ. Θεοχαρίδης. (340)

Κ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Τσιμισκή 63, τηλέφ. 29—43
(18) Θεσσαλονίκη

ΑΘΗΝΩΝ

Τσιμισκῆ 15

— Μά σιγχωρεῖτε, φωνάζει ὁ ἀναμένων κύριος τῆς ὀμπρέλλας. "Ὅταν φθάσητε κάτ' στήν ὀμπρέλλα νά ξέρετε ὅτι εἶνε δική μου!

Ο ΜΥΣΤΗΡ
ΝΟΣ Μ

Σύγκίνησις κ
δηγῶν τῶν παρ
νων ἀναγωνίας
μβλυδεῖ ἀδιαέρου
λυδεῖ ἀδιάδρχοι
Πρό ἡμερῶν ἔκε
ζί. "Ἐπλήρωσεν
τρον καί ὕστερα
σωφέρ χίλια φ
σιμοσίησαν ἀλ
δωσεν ἐπίσης ἐ
δώρησα. Εἶνε
κας αὐτάς ὅτι
περιμένουν μέ
γενναιόδωρος "
λιάρικας;

Ο ΠΑΝΤΟΤΙ
ΛΟΣ ΝΤ

Ὁ Μουσολίνι
54ην ἐπέτειον
γλος διοργήσας
εἶχε νά τόν ἴδῃ
ρίσημον ἐπερεί
ποῦ εἶχε τήν εὐ
ταῖα, γράφει ὅτ
πέρασαν 13 χρό
ὁποίων ὁ Μουσο
δύνας, διεξαγαγ
ρασε καθόλου.
διακρίνεται εἰς
μάτια του εἶνε
του πιό διοπερα
τσε συνήθιστε νά
τάς ἀνθρωπίνας
τό γεφυρωτόν
τσε ἐ ἡμερ
ἀνθρ ποῦ
«Ἀν γράφει
μοῦ Ἐλεγαν πώ
νύκτα μόνος μ
αὐτί, θά τό πίσ
λουθῇ τά πάντα
τό πρωΐ ὅταν τ
ξεύρῃ.

ΠΑΛΤΑ
SCHEMEL
ΚΑΣΜΗΡΙΑ
Ἐγχώρια καί Α

Ἐνῶ τὸ νταβοῦλι ἐξήγγειλε τὸ «καντὴλ γκετζεσῆ»

Δὲν εἶνε οὔτε στὴν Ἄγκυραν, οὔτε στὴν Σταμπούλ ἡ γραφική Τουρκία ἡ παλιά

ΑΛΛΑ ΕΔΩ, ΠΟΛΥ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ

ΞΑΝΘΗ Δεκέμβριος.— Τὴν Τουρκία τὴν παλιά, ποὺ τὴν ἐζήσαμεν οἱ παλαιοὶ ἡμεῖς, μάταια τὴν ἀναζητούσαμε πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων στὴ Σταμπούλ καὶ στὴν Ἄγκυρα ! Τὴν ξαναβρήκαμε τώρα ἐδῶ, στὴ Ξάνθη, καὶ πάρα πέρα, στὴν Κομοτηνή. Καὶ τὴν ξαναβρήκαμεν ὅπως σχεδὸν μᾶς ἄφησε : Μὲ τὴν μπέικη ἀρχοντιά της καὶ μὲ τὴν Ἀνατολίτικη θυμοσοφία, μὲ τὴν χωρικὴ λιτότητα καὶ μὲ τὴ χανουμικὴ πολυτέλεια, μὲ τὴν ἠρεμία καὶ τὴν ἀπραξία, μὲ τὰ κτυπητὰ χρώματα καὶ μὲ τοὺς περιπαθεῖς ἀμανέδες, μὲ τὰ τζαμιὰ καὶ μὲ τοὺς μουεζίνηδες, μὲ τὰ φέσια καὶ τοὺς φερετζέδες καὶ—κατὰ σύμπτωσιν—μὲ τὸ ραμαζάνι καὶ μὲ τὸ νταβοῦλι. Ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιαν διαφορὰν ποὺ τὴν καταλαβαίνουν καλὰ οἱ παλαιοὶ γαγιάδες : Μὲ τὴν φιλοσοφοῦσαν ἀγαθότητα τῆς μειονοψηφίας....

Καὶ ἀνεπωλήσαμεν περασμένα χρόνια καὶ ἐνοσταλγήσαμεν παλαιοὺς καλοὺς καιρούς.

Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδοῦμε τὸ θράδυ τοὺς φωταγωγημένους μιναρὲδες—καυδηλ-γκετζεσί ! καὶ ν' ἀκούσαμε τὰ ἄσθεια μεσάνυκτα τὸ νταβοῦλι γιὰ νὰ πληροφορηθοῦμε ὅτι οἱ πιστοὶ τοῦ Ἀλλὰχ στὴ Ξάνθη διανύουν τὸν ἱερὸν μῆνα τοῦ ραμαζανιοῦ !

Εἴδαμε τὸν μῆνα αὐτὸν τῆς ἀπολύτου, κατὰ τὴν ἡμέραν, νηστείας καὶ τῆς ἄκρας, κατὰ τὴν νύκτα, πολυφαγίας ζωγραφισμένο κατηφῆ καὶ μαχμουρλήδικο στὰ πρόσωπα, στὴ φωνή, στὸ θάδισμα, στὲς κινήσεις, στὸ κομβολόγι τῶν Τούρκων, ποὺ ἐκάθηντο στὸ καφενὲ ἢ ἐδούλευαν στὰ μαγαζιά ἢ ἐψώνιζαν στὴν ἀγορά, ἢ περιπατοῦσαν στοὺς δρόμους : Ἄκεφοι καὶ μελαγχολικοὶ ὀλιγόλογοι μὲ φωνὴν ἄτονον, μὲ θήματα ἀργά, μὲ χειρονομίες ἀργόθυμους, μὲ ἐκκόκισμα τοῦ κομβολογίου τεμπέλικο, σ' ἐφώναξαν ὅλοι μ' ἕνα στόμα καὶ μὲ ἄκραν ὑπερηφάνειαν : «Οὔρούτς τουρίζ» !

Μᾶς ὑπέδειξαν κάποιον φίλον ἕνα ἀγὰν τὸν Σούγιλεϊ, πλούσιον καὶ παλαιὸν καπνοπαραγωγόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἤμπορεῦε νὰ μοῦ παράσχῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας γιὰ τὰ μαζούλια τῆς ὀλιμπιστικῆς περιφερείας του. Μᾶς ἔδωκε μὲ φωνὴν ἄρωνον καὶ μὲ ἀπρόθυμον προθυμίαν τὰς πληροφορίας ποὺ τοῦ ἐζητήσαμεν καὶ προσέθηκε :

— Βαλαχὰ δὲν ξεύρω ἂν σᾶς εἶπα καὶ σωστὰ πράγματα, γιατὶ εἶμαι λίγο ζαλισμένος... Ἔ, τὸ ραμαζάνι, βλέπετε....

⁂

Στὴν ἀγορά, ὅσον ἡ ὥρα προχωρεῖ, τόσον ἡ κίνησις αὐξάνει. Τοῦρκοι, μπέηδες, ἐφέντηδες καὶ ἀγάδες, ὀλίγοι μὲ καπέλλα, οἱ περισσότεροι μὲ φέσια, ψωνίζουν γιὰ τὸ ραμαζανζαλίδικο τραπέζι, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ πλούσιο—τὸ ἐπιτάσσουν τὰ ἱερὰ κιτάπια.—Καὶ τοποθετοῦν τρόφιμα, κρέατα, ζαρζαβάτια, φρούτα, γλυκὰ στὰ ζεμπίλια ποὺ κρατοῦν βαστάζοι ἢ στὰ μεγάλα χρωματιστὰ μανδήλια ποὺ βαστοῦν οἱ ἴδιοι. Καὶ χανούμισσες ἀλὰ φράγκα ντυμένες —μοντέρνες, ποὺ μυρίζουν ὅμως ἀκόμη χαρέμι ἀπὸ τὸ κάπως ἀδέξια καὶ συνήθως στραβὰ θαλμένο τακοῦνι εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἤταν ἀκόμη νεϊθισμένες, τὰ ἔνδυματα—. Χανούμισσες ἢ φερετζέδες χρωματιστοὺς ἢ μαύρους φοροῦν στὰ ἐμπορικά, στὰ φιλοκαλλονικὰ καὶ στὰ δελφωλεῖα. Ἀγοράζουν λόγων λόγιων πράγματα χρήσιμα καὶ περιττά, ἀναγκαῖα καὶ πολυτελεῖς ! Ὑφάσματα μὲ χρυσὰ χρώματα, πετκίρια λουλουδωτὰ, πιάτα, ἀτζέδες, φλυτζάνια, καθρεφτάκια, κορδέλλες, καὶ τουρλίδες τοῦ βρόμ, μπελεμπίδια.

Βλέπω τρεῖς χανούμισσες μὲ φερετζέδες μαύρους καὶ ἄσπρα καλύμματα, σὰν χελιδόνες, μοχαλιώνουσες προφανῶς ἢ χωρικές, ποὺ ἀγοράζουν ἀπὸ ἕνα ὀξάκον νικέλινο μὲ ζωηρὲς καὶ κτυπητὲς ζωγραφιές, πουλιῶν ἐξωτικῶν καὶ λουλουδιῶν φαντασικῶν. Καθὼς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ ὀελοπωλεῖο κυττάζουν τοὺς δίσκους, τοὺς χαϊδεύουν, τοὺς καμαρώνουν καὶ ἀνταλλάσσουν μεταξὺ των λόγια θαυμασμοῦ—Εἰθά !

Στὴν ἀγορά, ὅπως καὶ στὴν Ξάνθη γενικῶς, πλανᾶται πάντοτε ἡ παλαιὰ ἀρχοντιά, ἡ καπυδίκη ἀρχοντιὰ τῶν μεγάλων ἐμπόρων καὶ παραγωγῶν τοῦ πολυτίμου προϊόντος, ποὺ ἐπαίζαν ἄλλοτε μὲ τὲς χρυσὲς Ὀσμανλήδικες λίρες ! Καὶ καθὼς γυρίζω τὸ μουνὶ αὐτὸ μαζανλίδικο ἀπόγευμα ἔχω τὸ συναίσθημα τῆς καπνάδικης εὐτυχίας. Τῆς εὐτυχίας ποὺ ἀφηνιάζει ἀκόμη καὶ τώρα.

Δὲν εἶναι οὔτε φανταστικόν, οὔτε μακρυόν, οὔτε μοναδικόν καὶ οὔτε σπάνιον τὸ περιστατικὸν αὐτό: Τρεῖς καπνοπαραγωγοὶ Τοῦρκοι κατεβαίνουν καβάλλα στὰ γαϊδουράκια των ἀπὸ ψηλὰ, ἀπὸ τὸ χωριό τους, ἀπὸ τοὺς εὐλογημένους Γιακάδες, γιὰ νὰ πληρωθοῦν τὰ καπνά των. Ὁ Ἀλλὰχ ἠὐλόγησε τὰ μαζούλια των καὶ θὰ πάρουν τώρα ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς παρὰ μὲ οὐρά. Ὄχι δέβαια λίρες χρυσές, ἀλλὰ δραχμές, χαρτιά. Ἔχουν ὅμως καὶ αὐτὰ τοάφ σεῖ—τὴν ἀξίαν τῶν σᾶν τὲς λίρες. Ἔχουν πειοθῆ περὶ τούτου ἀπολύτως. Πράγματι παίρνουν ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα ὀγκώδες μάτσο χιλιοδράχμων. Καὶ τρέχουν ἀμέσως στὴν ἀγορά. Προμηθεύεται ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα γραμμόφωνο μὲ χουνὶ χρωματιστὸ—πράσινο, κόκκινο,πεμπὶ—ἀπὸ ἕνα μεγάλο μεταζωτὸ κλαδωτὸ μαντήλι γιὰ τὴν χανούμισσα καὶ διάφορα φιλίαν—φυστίκ, περιττὰ ὅλα ! Καὶ ἔπειτα τραβοῦν γιὰ τὸ χωριό. Ὄχι μὲ τὰ γαϊδουράκια των, τὰ ὁποῖα ἀφήνουν στὸ χάνι, ἀλλὰ μὲ αὐτοκίνητο. Καὶ ὄχι μὲ ἕνα αὐτοκίνητο οἱ τρεῖς. Ἀλλὰ μ' ἕνα αὐτοκίνητο ὁ καθένας, τὸ ὅλον τρία αὐτοκίνητα ! Καὶ πηγαίνουν καὶ οἱ τρεῖς στὸ ἴδιο χωριό !

Ἀλλὰ ! οἱ Τοῦρκοι παραγωγοὶ τῆς περιφερείας τῆς Ξάνθης ἐπῆραν τὰ χρύγια αὐτὰ καὶ τὴν ἀρχοντιὰ καὶ τὸ χουβαρδαλίκι ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς μπέηδες καὶ τοὺς καπνεμπόρους τῆς Ξάνθης. Εἶναι πολύ, ἐντελῶς διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους τῆς Κομοτηνῆς καὶ τῆς περιφερείας της.

⁂

Ἀλλὰ ἡ ὥρα δὲν προχωρεῖ. Ἀργεῖ νὰ σκοτεινιάσῃ καὶ νὰ ἀκουσθῇ τὸ φυσέκι ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ μιναρὲ γιὰ ν' ἀναγγείλῃ στοὺς πιστοὺς ὅτι ἐφθασεν ἡ στιγμὴ γιὰ τὸ φαγοπότι. Ἐβγῆκε καὶ ἡ «Τράκια», ἡ ἑβδομαδιαία ἐφημερὶς τοῦ τόπου, ποὺ θεραπεύει τὴν τε θύραθεν καὶ ἔσω... γραφήν, δηλαδὴ τυπώνεται ἡ μισὴ μὲ ἀραβικοὺς καὶ ἡ μισὴ μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρας, γιὰ νὰ ἱκανοποιῇ ὅλας τὰς δοξασίας. Ἡ ἀγορὰ ἀδειάζει σιγὰ σιγά. Τὰ τουκουάγαζα κλείουν. Οἱ πιστοὶ μαζεύονται γόνω ἀπὸ τὰ τζαμιὰ καὶ κάμνουν ὁάλτες ἀνυπομονησίας καὶ κυττάζουν τὸ ρολόγι ποὺ προχωρεῖ τόσο σιγά. Ὁ μουεζίνης τοὺς καλεῖ εἰς τὴν τελευταίαν προσευχὴν τῆς ἡμέρας, πλέκων ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ μιναρὲ μὲ τὴν γλυκὰ παθητικὴν καὶ γαϊδουρικὰ λαρυγκώδη φωνήν του σκάλες κουστάλλινες μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς διὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ πιστοὶ ἀπὸ κάτω πρὸς τὸν Ἀλλάχ ἐπάνω.

Ἐπὶ τέλους σκοτεινιάζει. Καὶ ἀκοῦονται τρεῖς κρότοι σὰν πυροβολισμοί. Εἶναι τὸ φυσέκι. Ὅλοι τρέχουν γιὰ τὸ ἰφτάρι, τὸ εὐλογημένο ραμαζανλίδικο τραπέζι. Καὶ ὁ ραμαζανλίδικος νυκτερινὸς καφενές; Καὶ τὸ μεταμεσονύκτιο νταβοῦλι ; Θὰ ἀκούσωμε καὶ αὐτό, θὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ ἐκεῖνον εἰς τὴν Κομοτηνήν.

Β. Α. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΗΣ

Ὁ γηραιὸς νταουλτζῆς περιγράφεται μὲ τὸ πατροπαράδοτο νταβοῦλι ἐξαγγέλλων εἰς τοὺς πιστοὺς ὅτι ἦλθε πάλιν τὸ ραμαζάνι

ΡΑΜΑΖΑΝΙ ἐν ΤΗΝ ΞΑΝΘΗ